

Парламентські партії vs виборці Львівщини. Як знайти спільну мову на локальному рівні?

*Олександр Неберикут, Тарас Радь, Ірина Швець
Громадянська мережа ОПОРА у Львові*

Партійний ландшафт Львівської області є напрочуд плюралістичним та різноманітним. В регіоні відсутні одна чи декілька домінуючих партій, які користуються переконливою підтримкою виборців і можуть одноосібно реалізовувати політичні рішення в місцевих радах. Рішення приймаються в умовах постійних політичних торгів, взаємної критики та ситуативних компромісів між найбільшими фракціями в місцевих радах (БПП “Солідарність” і “Самопоміч”), які, в обмін на посади та преференції, забезпечують собі політичну підтримку з боку менших партій. Винятком є Львівська міська рада, де виразно хоча й не одноосібно, домінує “Самопоміч”.

Як показали результати останніх парламентських та місцевих виборів на Львівщині, виборці у своєму ставленні до партій є цілком амбівалентними. Позиція, коли виборці підтримували одні партії на виборах до Верховної Ради й зовсім інші на виборах до місцевих рад, є типовою. Як результат, в усіх місцевих радах області понад 40% мандатів належить позапарламентським партіям. Для виборців це спричиняє ту незручність, що комунікація між позапарламентськими партіями і виборцями може стосуватися лише питань місцевого значення, так як позапарламентські партії обмежені в своїх можливостях озвучувати і просувати колективні інтереси своїх виборців на рівні вищого законодавчого органу. З іншого боку парламентські партії, які не представлені в місцевих радах, значно менше орієнтуються в місцевих проблемах.

Судячи зі структури розподілу керівних посад в місцевих радах Львівської області, “Громадянська позиція” та Народний Рух України виступають основними союзниками найбільших партій (головним чином БПП “Солідарність”), а їхній політичний вплив перевершує їх електоральні успіхи. Натомість ВО “Свобода”, незважаючи на найвищі електоральні результати серед усіх непарламентських партій, уникає будь-якої координації з провладними політичними силами, виконуючи роль радикальної опозиції.

Результати виборів до рад об’єднаних територіальних громад демонструють тенденцію до зростання електорального впливу ВО “Батьківщина” порівняно з іншими партіями. При цьому зберігається недовіра виборців до усіх політичних гравців, так як переважаючу підтримку в громадах традиційно мають кандидати-самовисуванці. В цілому рейтинг підтримки партії БПП “Солідарність”, Об’єднання “Самопоміч”, Громадський рух “Народний контроль” і Народний Рух України знижується. У той самий час підтримка ВО “Батьківщина”, УКРОПу і Української Галицької Партії зростає. Відносно незмінною залишаються позиції ВО “Свободи”, “Громадянської позиції” та Радикальної партії Олега Ляшка.

Значною мірою на коливання електоральних рейтингів впливає комунікаційна стратегія партій, зокрема якість інформаційних продуктів (повідомлень) та різноманітність і розгалуженість інструментів взаємодії з виборцями (мережа осередків і приймалень; використання інтерактивних засобів інформування тощо). Так, позитивним прикладом такого впливу є ВО «Батьківщина», яка підтримує діяльність широкої мережі приймалень і активно взаємодіє з виборцями через власні медійні інструменти. Натомість Радикальна партія не маючи власного інтернет-сайту та мережі приймалень на локальному рівні, демонструє значно гіршу динаміку електоральної підтримки з боку виборців (за результатами виборів в об’єднаних громадах).

Представництво політичних партій у місцевих радах та ОТГ Львівської області

Депутатський корпус Львівської обласної ради та Львівської міської ради сформований за підсумками місцевих виборів 2015 року за складом партій подібний між собою, проте кардинально відрізняється від партійного представництва у Верховній Раді VIII скликання, обраної за підсумками позачергових парламентських виборів 2014 року. Зокрема, у обласній раді представлені чотири з шести парламентських партій, які мають фракції, тоді як у міській раді – лише дві. У Львові 5%-відсотковий бар'єр не подолали Опозиційний блок, Радикальна партія Олега Ляшка, ВО "Батьківщина", а БПП "Солідарність" отримала помітно меншу кількість голосів, аніж під час парламентських виборів. ВО "Батьківщина" отримала удвічі більшу кількість голосів під час виборів до обласної ради, аніж до Верховної Ради. Об'єднання "Самопоміч" отримала втричі більше голосів до міської ради, порівняно з парламентськими виборами. Натомість "Народний Фронт" не брав участі у місцевих виборах 2015 р., оскільки йшли спільно єдиним списком із БПП "Солідарність".

Таким чином особливістю партійного представництва в місцевих радах є присутність великої кількості позапарламентських партій, серед яких як всеукраїнські, так і місцеві. В обласній та міській радах по п'ять таких – ВО "Свобода", "Громадянська позиція", УКРОП, Громадський рух "Народний контроль", Український Народний Рух і Українська Галицька Партія.

Електоральна вага партій в парламенті, Львівській обласній та міській раді (за результатами останніх виборів):

Партії	Парламентські вибори (26.20.2014)	Місцеві вибори (25.10.2015)	
		Обласна рада	Міська рада
БПП "Солідарність"	22,14%	23,81%	15,63%
"Народний Фронт"	21,82%	не брали участь	не брали участь
ВО "Батьківщина"	5,68%	10,71%	4,6%
Радикальна партія	7,44%	5,95%	2,6%
Об'єднання "Самопоміч"	10,97%	16,67%	37,50%
Опозиційний блок	9,43%	0,92%	1,7%
ВО "Свобода"	4,71%	14,29%	12,50%
Громадянська позиція	3,10%	9,52%	10,94%
Народний контроль		5,95%	9,38%
УКРОП		7,14%	7,81%
Українська Галицька Партія			6,25%
Народний Рух України		5,95%	2,3%

Баланс сил в обох місцевих радах кардинально відрізняється, оскільки депутатську більшість у кожній з них очолюють партії, які на парламентському рівні знаходяться у перманентній конфронтації – БПП "Солідарність" і Об'єднання "Самопоміч". Така більшість ситуативна, проте чітко демонструє лінії розлому між тими, хто входить до більшості, і тими, хто показово дистанціюється від неї.

У Львівській обласній раді до більшості на чолі з фракцією партії БПП “Солідарність” входять “Громадянська позиція”, “Народний контроль”, Народний рух України і частково ВО “Батьківщина”, тоді як в опозиції – Об’єднання “Самопоміч” та ВО “Свобода”, які, однак, теж виступають опонентами.

У Львівській міській раді більшість очолює Об’єднання “Самопоміч”, яка координує свою поведінку разом з “Громадянською позицією” та епізодично з БПП “Солідарність” і Громадським рухом “Народний контроль”. Натомість в опозиції перебувають фракції партії ВО “Свобода”, УКРОП і Українська Галицька Партія.

Баланс сил та конфігурацію політичних альянсів у місцевих радах наочно демонструє показник співвідношення представництва політичних партій і розподілу керівних посад між ними. Зі зведеної таблиці зрозуміло, що найбільшу кількість депутатів мають Об’єднання “Самопоміч”, БПП “Солідарність” і ВО “Свобода”. Проте, розподіл керівних посад показує, що найбільшу вигоду отримали партії з посереднім результатом – “Громадянська позиція” і “Народний контроль” – які отримали свою “золоту акцію” в результаті кооперації з найбільшою фракцією ради. Натомість такі партія, як ВО “Свобода”, незважаючи на високий результат, не отримала жодних посад та зразу ж зайняла політично комфортну опозиційну нішу.

Структура розподілу мандатів та керівних посад у Львівській обласній та міській радах після місцевих виборів 2015 р.:

Партії	Обласна рада		Міська рада		Сумарно	
	Мандатів	Керівних посад	Мандатів	Керівних посад	Мандатів	Керівних посад
БПП-"Солідарність"	20	1	10	0	30	1
Об’єднання "Самопоміч"	14	0	24	0	38	-1
ВО "Свобода"	12	0	8	0	20	
ВО "Батьківщина"	9	0	0	0	9	
Громадянська позиція	8	1	7	1	15	2
УКРОП	6	0	5	0	11	
“Народний контроль@	5	1	6	0	11	1
Радикальна партія	5	0	0	0	5	
Народний Рух України	5	0	0	0	5	
Українська Галицька партія	0	0	4	0	4	
	84	3	64	1		

У випадку обрання секретаря Львівської міської ради усі політичні партії об’єднались проти фракції партії Об’єднання “Самопоміч”, щоб не допустити призначення на цю посаду однопартійця Андрія Садового. Таким чином в результаті політичних домовленостей на посаду секретаря було узгоджено кандидатуру представника “Громадянської позиції” Анатолія Забарилу.

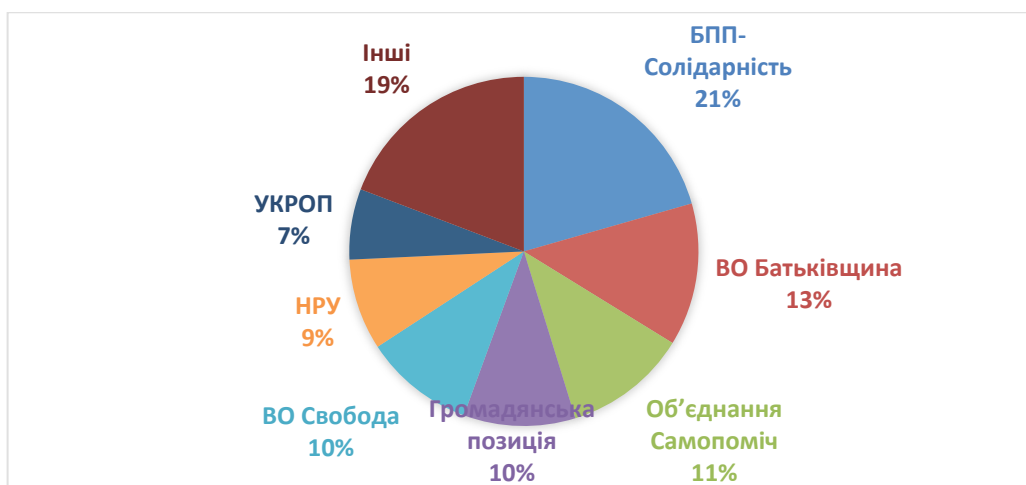
У випадку Львівської обласної ради головою було обрано представника найбільшої фракції БПП “Солідарність” Олександра Ганущина, першим заступником – представника другої за чисельністю фракції Об’єднання “Самопоміч” Параскевію Дворянин, а заступником – представника “Громадянської позиції” Володимира Гірняка. Проте нещодавно Параскевію Дворянин було зміщено з посади, що стало кульмінацією тривалого наростання конфронтації між обома партіями. Новим першим заступником було обрано представника партії “Народний Контроль” Андрія Білоуса.

Структура розподілу мандатів та керівних посад у районних радах Львівської області за результатами місцевих виборів 2015 р.:

Партії	Кількість мандатів	Кількість керівних посад
БПП "Солідарність"	151	14
Об'єднання "Самопоміч"	84	3
ВО "Свобода"	75	3
ВО "Батьківщина"	97	4
"Громадянська позиція"	76	5
УКРОП	48	1
Радикальна партія	37	2
"Народний контроль"	26	0
Народний Рух України	62	5
Українська Галицька партія	15	1
Українська республіканська партія	8	0
"Воля"	11	0
Конгрес Українських Націоналістів	18	1
"Наш край"	14	0
Християнсько-Демократичний Союз	5	1
Європейська партія України	4	1
"Патріот"	3	0

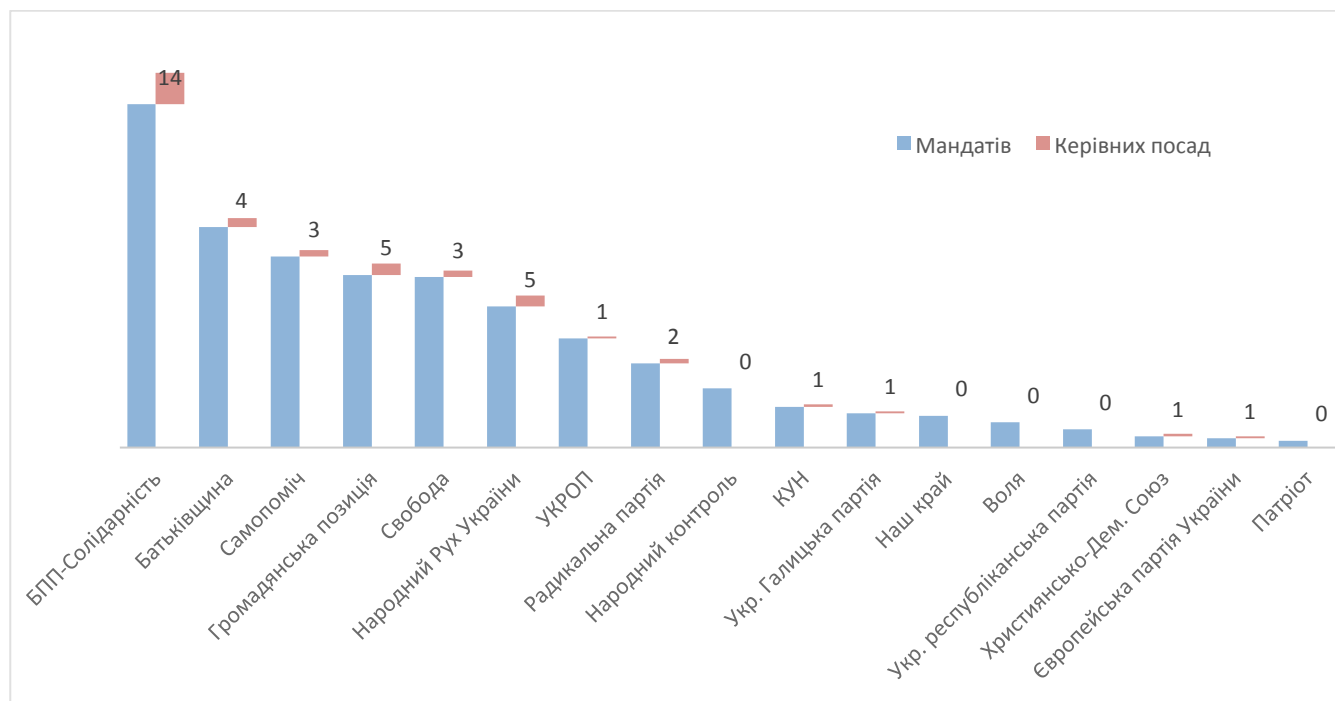
Структура партійного представництва районних рад Львівської області ще строкатіша, аніж Львівської обласної та міської рад. У 20-ти районних радах області присутні 17 політичних партій, з них 4 парламентські (БПП "Солідарність", ВО "Батьківщина", Радикальна партія, "Самопоміч") і 13 інших, що розподіляють між собою 734 мандатів депутатів районних рад. Сумарно найбільша кількість депутатів у трьох парламентських партій: БПП "Солідарність" – 151 депутат (21%), ВО "Батьківщина" – 97 (13%) і Об'єднання "Самопоміч" – 84 (11%). Серед позапарламентських найкращі позиції у "Громадянської позиції" – 76 депутатів, ВО "Свобода" – 75, Народного Руху України – 62 і УКРОП – 48.

Представництво партій в районних радах Львівської області (відсоток мандатів):

Представництво в усіх без виключення районних радах мають БПП “Солідарність”, ВО “Свобода” і ВО “Батьківщина”, що разом посідають 45% усіх мандатів у районних радах Львівщини. У більш ніж половині районних рад представлені Об’єднання “Самопоміч”, “Громадянська позиція”, Народний Рух України, УКРОП і Радикальна партія Олега Ляшка. Проте половина політичних партій присутня лише у кількох радах: “Наш край” у п’яти, Українська Галицька Партія і Конгрес Українських Націоналістів у чотирьох, “Воля” – у трьох, Українська республіканська партія – у двох, Християнсько-Демократичний Союз, Європейська партія України і партія “Патріот” – лише в одній районній раді.

Структура розподілу керівних посад у районних радах Львівської області:

Найбільше керівних посад в районних радах обіймають представники БПП “Солідарність” – сумарно 14. Це закономірно враховуючи, що станом на 2015 р. президентська партія, як найчисельніша, брала участь у формуванні депутатської більшості практично у всіх районних радах області. “Громадянська позиція” та Народний Рух України мають по п’ять керівних посад, хоча чисельно значно поступаються іншим політичним партіям. Це можна пояснити результатом їхньої активної співпраці з правлячою партією під час формування більшості. Саме через те, що інші три найчисельніші партії – ВО “Батьківщина”, Об’єднання “Самопоміч” і ВО “Свобода” – не завжди були зручним партнером для коаліції та часто самі намагались сформувати більшість – в їхньому активі чотири і по три керівні посади відповідно. Радикальна партія має дві керівні посади, а ще п’ять партій, серед яких УКРОП, Українська Галицька Партія, Конгрес Українських Націоналістів, Християнсько-Демократичний Союз, Європейська партія України мають по одній керівній посаді. Таким чином структура розподілу керівних посад наочно демонструє, що реальний розклад сил у радах є результатом політичних домовленостей, коли фактична кількість отриманих голосів на виборах не завжди є вирішальною.

Об’єднані територіальні громади

Одним з показників поточної діяльності місцевих осередків політичних партій є результати їхньої участі у перших виборах до рад об’єднаних територіальних громад. Протягом останніх півтора роки, з жовтня 2015 по

квітень 2017 рр., у Львівській області відбулися вибори до 25-ти об'єднаних територіальних громад, участь в яких взяло 20 місцевих осередків політичних партій.

У зв'язку з тим, що більшість з цих ОТГ є сільськими (15) або селищними (6), де вибори відбуваються в одномандатних виборчих округах, переважна більшість кандидатів надавали перевагу балотуванню у порядку самовисування та рідше як представники місцевих організацій партій. Це закономірність українських виборів у сільській місцевості, що засвідчує факт того, що довіра людей до політичних партій залишається критично низькою. Наслідком цього є той факт, що 58% (303 особи) з-поміж 522 діючих депутатів рад об'єднаних територіальних громад Львівської області є самовисуванцями. Інші 42% мандатів (219 осіб) розподілились між собою 18 політичних партій, тоді як ще дві партії не здобули жодного депутатського мандату. Загалом парламентські партії здобули 118 депутатських мандатів (23%), тоді як позапарламентські – 101 депутатський мандат (19%).

Більшість учасників перших виборів до ОТГ повторює перелік учасників місцевих виборів 2015, за винятком тих трьох партій (“Наш край”, “Воля” і ХДС), які брали участь лише у місцевих виборах та шести (“Народний Фронт”, Українська партія, Громадсько-політичний рух Валентина Наливайченка “Справедливість”, Аграрна партія України, Партія простих людей Сергія Капліна і “Правий сектор”), що брали участь лише у перших виборах.

Беззаперечним фаворитом перших виборів на Львівщині є ВО “Батьківщина”, яка здобула 69 депутатських мандатів, що становить 13% від усіх наявних мандатів у радах ОТГ та 32% усіх мандатів, які здобули політичні партії. Наступними із значним відставанням ідуть БПП “Солідарність” – 26 депутатів (5% і 12%), УКРОП – 22 депутатів (4% і 10%), ВО “Свобода” – 19 депутатів (3,6% і 9%), “Громадянська позиція” – 15 депутатів (3% і 7%), Українська Галицька Партія – 13 депутатів (2,5% і 7%) та ін.

Рейтинг участі політичних партій у перших виборах до рад ОТГ Львівської області:

Найменування партії	Кількість мандатів	Відсоток мандатів	Відсоток мандатів без самовисуванців
Самовисування	303	58,05%	
ВО “Батьківщина”	69	13,22%	31,50%
БПП “Солідарність”	26	4,98%	11,90%
УКРОП	22	4,21%	10,00%
ВО “Свобода”	19	3,64%	8,70%
“Громадянська позиція”	15	2,87%	6,80%
Українська Галицька Партія	13	2,49%	5,90%
Радикальна партія Олега Ляшка	11	2,11%	5,00%
Об'єднання “Самопоміч”	9	1,72%	4,10%
Народний Рух України	6	1,15%	2,70%
“Народний контроль”	5	0,96%	2,30%
Українська партія	5	0,96%	2,30%
“Патріот”	4	0,77%	1,80%
“Народний Фронт”	3	0,57%	1,40%
“Справедливість”	3	0,57%	1,40%
Аграрна партія України	3	0,57%	1,40%
Європейська партія України	3	0,57%	1,40%
Партія простих людей Сергія Капліна	2	0,38%	0,90%
Українська республіканська партія	1	0,19%	0,50%

Під час перших виборів крім депутатського корпусу рад було водночас обрано голів 25-ти об'єднаних територіальних громад. Абсолютна більшість обраних голів кандидували в порядку самовисування (19 осіб) і були переважно безпартійними (18 осіб). Серед висунених політичними партіями найбільше представників ВО "Батьківщина" – 4 голів ОТГ, а також по одному від "Громадянської позиції" та Народного Руху України.

Партії	Кількість		Назва ОТГ
	Безпартійний	Партійний	
Самовисування	19		Жовтанці, Заболотці, Давидів, Великий Любінь, Тростянець, Розвадів, Ходорів, Гніздичів, Грабовичі, Луки, Бісковичі, Воля Баранецька, Дубляни, Чуква, Міженець, Судова Вишня, Мостиська, Шегині / Вільшаник
	18	1	
ВО Батьківщина	4		Магерів, Бабина, Новий Калинів, Нижанковичі
Громадянська позиція	1		Нові Стрілища
Народний Рух України	1		Нове Місто

Якщо зробити ретроспективне порівняння результатів електоральних симпатій на Львівщині з поточними результатами перших виборів до ОТГ, то можна помітити, що вони значно різняться не лише у порівнянні з останніми позачерговими виборами до Верховної Ради, але також з місцевими виборами до обласної та районних рад Львівської області 2015 р. З порівняльної таблиці можна зробити висновок, що рейтинг підтримки партії БПП "Солідарність", Об'єднання "Самопоміч", Громадського руху "Народний контроль" і Народного Руху України знижується. У той самий час підтримка ВО "Батьківщина", УКРОПу і Української Галицької Партії зростає. Відносно незмінною залишаються позиції ВО "Свободи", "Громадянської позиції" та Радикальної партії Олега Ляшка.

Порівняння електоральних результатів політичних партій у місцевих радах різного рівня на Львівщині протягом 2014-2017 рр.:

Партії	Верховна Рада (26.20.2014)	Обласна рада (25.10.2015)	Районні рад (25.10.2015)	Ради ОТГ (25.10.2015 - 30.04.2017)
БПП "Солідарність"	22,14%	23,81%	20,5%	11,9%
Народний Фронт	21,82%	не брали участь	не брали участь	1,4%
ВО "Батьківщина"	5,68%	10,71%	13,2%	31,5%
Радикальна партія	7,44%	5,95%	5,0%	5,0%
Об'єднання "Самопоміч"	10,97%	16,67%	11,4%	4,1%
Опозиційний блок	9,43%	0,92%	не брали участь	не брали участь
ВО "Свобода"	4,71%	14,29%	10,2%	8,7%
Громадянська позиція	3,10%	9,52%	10,3%	6,8%
Народний контроль	не брали участь	5,95%	3,5%	2,3%
УКРОП	не брали участь	7,14%	6,5%	10,0%
Українська Галицька Партія	не брали участь	3,2%	2,0%	5,9%
Народний Рух України	не брали участь	5,95%	8,4%	2,7%

Медійна активність політичних партій у Львівській області

Для з'ясування змісту медійної активності і структури інформаційних повідомлень ми провели контент-аналіз інформаційних ресурсів парламентських та позапарламентських партій за останні півроку (січень-травень 2017 р.). Медійна контент аналізувався за 6 критеріями:

1. Оприлюднення позиції, рішення (інформація про певні дії) щодо актуальних проблем місцевого розвитку (вся область)
2. Оприлюднення позиції, рішення партії щодо загальнонаціональних проблем
3. Інформація про роботу депутатського корпусу в органах місцевого самоврядування (обласна, районі, міські ради, ради ОТГ)
4. Новини партії про пряму роботу з виборцями та партійним активом
5. Інформація про участь (підтримку) партійців, депутатів у різних урочистих та публічних заходах
6. Привітання з різноманітними святами

БПП “Солідарність”

Партійці міського та обласного осередків партії “Солідарність” Блоку Петра Порошенка користуються однією платформою для інформування виборців про свою діяльність – це [веб-сторінка територіальної організації БПП](#). Там же розміщується інформація і від решти міських та районних осередків партії.

Загалом контент веб-сайту є доволі збалансованим, проте бракує проблемоорієнтованості. Моніторинг 83 новинних повідомлень на веб-сторінці БПП показує, що основні акценти у висвітленні своєї діяльності партія ставить на організацію та участь представників політичної сили у різноманітних публічних заходах (47%) – “Урочисте сходження на Маківку”, “Толока у Сколе”, “Яворівські партійці посадили дерева у селі Велика Вишенька”, “У Львові вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні” тощо. Приділено також багато уваги безпосередній роботі депутатів з виборцями та партактивом (28%). Серед них – “Ігор Несторак привітав самотніх людей міста Самбора”, “Партійці львівської “Солідарності” завітали з пасхальними гостинцями до геріатричного пансіонату” та інші. 17% від усіх новин становлять матеріали про роботу депутатів у органах влади та внутрішньопартійні новини, що здебільшого стосуються ініціатив, запроваджених депутатами “Солідарності” у місцевих радах різного рівня.

Окремо слід виокремити ті новинні повідомлення, які стосуються благодійності з боку представників БПП – допомога для воїнів АТО, фінансова допомога потребуючим, придбання товарів для медичних та освітніх закладів тощо.

[Facebook-сторінка львівської “Солідарності”](#) подає більше інформації про діяльність міських і районних організацій партії, аніж веб-сайт. В соціальній мережі кожного дня з'являються фото та відео з організованих партійцями заходів, поширюються пости від депутатів різних рад чи всеукраїнської сторінки “Солідарності”. Там же можна знайти інформацію, яка буде корисна самим партійцям, підписаним на сторінку – дані про тренінги, підсумки з'їзді тощо. На жаль, сторінки у соцмережі носить переважно новинний характер – дискусії чи коментарі під постами є дуже поодинокими.

“Самопоміч”

Як і у випадку з БПП “Солідарність”, веб-сайт львівської “Самопоміч” є інформаційним ресурсом одночасно для міської та обласної організацій партій. Актуальні новини з’являються у двох блоках веб-сайту – “Новини” та “Львівщина”, й часто дублюються.

На перший погляд веб-сайт більш схожий на новинний ресурс, аніж Інтернет-сторінку політичної партії. Переважну більшість новинних повідомлень на порталі складають новини про розвиток міста або статті на інші актуальні теми (наприклад, “Львів’яни обрали найбільш почесних містян”, “У місті тривають весняні ремонти доріг”, “У місті триває акція на підтримку безпритульних тварин” чи “Львів підтримує світову практику переробки макулатури”). Такі повідомлення зазвичай інформують виборців про досягнення міського голови й апарату, що йому підпорядковується, а не про роботу фракції “Самопоміч” в ЛМР. Є на веб-сторінці і новинні блоки на загальні теми: “Шість стереотипів на заваді створення сучасних вулиць”, “Як позбутися хронічної втоми”, “Що робити, якщо розбився градусник” тощо. Загалом, новинні повідомлення, що не стосуються безпосередньо роботи політичної партії в міській чи обласній раді, становлять 40% від загального новинного контенту.

Окремий блок формують новини про роботу міської та обласної “Самопоміч” з виборцями (в т.ч. робота в рамках різних ініціатив – “Здорове місто”, “Комфортне місто” тощо). Такий контент становить 27% від усіх новин на сайті. Інформаційні блоки, що є характерними лише для рубрики “Львівщина” – критика інших фракцій та депутатів ЛОР та очільників ЛОДА. Серед останніх – “Сесія Львівської облради відмовилася ухвалити правила приватизації”, “Компенсацію пільгового проїзду здійснюватиме ЛОДА в ручному режимі” та “Львів – розмінна монета для керівництва області” (8% від новинного контенту).

Facebook-сторінка обласної та міської “Самопоміч” активно наповнюється повідомленнями. [“Об’єднання Самопоміч-Львівщина”](#), окрім як продукування власного контенту, також поширює пости від районних та міських осередків Львівської області й від всеукраїнської організації. На жаль, сторінка обласного осередку в соцмережі не стала місцем для спілкування з виборцями.

Натомість інформація, що подається на сторінці [“Об’єднання Самопоміч-Львів”](#) є більш орієнтованою на роботу з виборцями – поширюється корисна інформація про заходи у місті, публікуються короткі відео про досягнення депутатів (також доступні на [Youtube-каналі осередку](#)) й місцевої виконавчої влади. Користувачі активно коментують топові чи дискусійні теми.

ВО “Батьківщина”

Оскільки ВО “Батьківщина” не представлене у Львівській міській раді, [веб-сторінка партії](#) концентрує увагу виборця на новинах обласної та районних організацій. 17% інформаційного контенту присвячені активностям партійців та роботі з виборцями, ще 15% розповідають про внутрішньопартійні новини або інформацію щодо здобутків депутатів у місцевих радах.

При аналізі контенту відразу вкидається у вічі ієрархічна структура партії й чітке партійне лідерство, адже 35% від інформаційних повідомлень тим чи іншим способом стосуються голови обласної організації партії Михайла Цимбалюка – це офіційні заяви, позиції та інтерв’ю. Також Цимбалюк регулярно вітає виборців й партійців зі святами. Інші партійці на сторінці Львівської “Батьківщини” згадується рідко. Винятком можна назвати хіба інформаційне висвітлення візиту Сергія Власенка до Львова, де він давав прес-конференцію (“У Львові Сергій

Власенко розповість про політичну кризу у верховній раді”, “Сергій Власенко: відкривати ринок землі можна тільки після всеукраїнського референдуму”, “Основне завдання виборів до об’єднаних громад – захист країни”, “Сергій Власенко: дострокові парламентські вибори – це не мета, а інструмент”, “Сергій Власенко: заробіток на вугіллі з окупованих територій – до 1300 гривень з тонни”).

Наскрізна тема на веб-сайті партії – це критика чинної влади. Під критику від голови ЛОО ВО “Батьківщина” підпадають пенсійна реформа та реформа поліції, розслідування аварії на шахті “Степовій” тощо.

Наповнення [сторінки обласної “Батьківщини” у мережі Facebook](#) відбувається значно активніше, у порівнянні з веб-сторінкою. Окрім повідомлення про голову партії Юлію Тимошенко та голову обласної організації Михайла Цимбалюка, значну увагу приділено діяльності районних та міських осередків партії. Інформація зазвичай супроводжується відеорядом чи фотографіями з подій, організованих партійцями. Слід також зазначити, що кількість вподобань та поширень постів з офіційної сторінки є вищою, аніж у “Солідарності”-БПП чи обласної “Самопоміч”.

“Народний Фронт”

Обласна та міська організації політичної партії “Народний Фронт” не мають власних веб-сторінок, тому основним джерелом інформації про їхню роботу залишається [сторінка обласного осередку партії](#) у мережі Facebook. Хоча й там виборець переважно знайде репости про діяльність політичної сили на всеукраїнському рівні (інформація про роботу міністрів за квотою НФ та народних депутатів). Поодинокі зустрічається інформація про діяльність районних осередків партії у Львівській області. Сторінка наповнюється щоденно.

Радикальна партія Олега Ляшка

Як і “Народний Фронт”, Радикальна партія не має власного Інтернет-ресурсу для висвітлення діяльності своїх осередків. Цю функцію виконують дві сторінки партії у мережі Facebook. Щоправда, і вони радше інформують виборців про новини національного масштабу і є ретрансляторами подій й позицій всеукраїнської організації партії. Через це, за поодинокими винятками, основними спікерами є Олег Ляшко та його колеги по партії, а не місцеві депутати. Таким чином, через свої сторінки в мережі Інтернет [“Львівська організація Радикальної партії Олега Ляшка”](#) та [“Радикальна партія Ляшка - Львів”](#) фактично не взаємодіють з виборцями Львова чи області.

Українська Галицька Партія

Українська Галицька Партія намагається дистанціюватися від “старих” партій і позиціонує себе як партія нового типу. Це проявляється у тому, що вона проводить активну щоденну роботу не лише у місцевих радах, але також активно включаються в ініціативи громадського сектору.

Партія має [власний сайт](#), який є єдиним як для всеукраїнської структури, так і для інших обласних чи міських осередків, які мають лише власні сторінки у соціальних мережах. Також УГП має власну партійну газету “Наша Галичина”, яку періодично поширюють на вулицях міста чи під час сесій Львівської міської ради.

У зв’язку з тим, що партія є регіональною, а саме охоплює Львівську, Тернопільську і частково Івано-Франківську область, то контент інформаційних ресурсів партії стосується переважно проблематики Західної України та галицького історико-культурного фонду.

За результатами аналізу контенту зафіксовано 44 інформаційних повідомлення, серед яких помітно переважають проблеми міста, аніж області. Практично половина з них, а саме двадцять, стосуються місцевих проблем міста Львова та області. Серед них проблема із сміттям (5 повідомлень), проблема з комунальним майном міста (3 повідомлення), незаконні забудови, декомунізація та механізми громадської участі (по 2 повідомлення), а також проблема громадського транспорту, непрозорість комунальних підприємств, освоєння бюджетних коштів тощо. Серед національних проблем, то найактивніше партія виступала проти будівництва ГЕС на Дністрі та кампанії за українську мову обслуговування інтернет-магазинів (по 4 повідомлення). Партія активно висвітлює внутрішньопартійну діяльність своїх членів та активістів, проводить тренінг, надає консультації та проводить кампанію рекрутингу активістів для співпраці (7 повідомлень). Чотири повідомлення стосуються роботи фракцій партії у Львівській міській раді та районних радах, що висвітлюють позицію партії з різних питань. Також на партійних ресурсах інформується про участь УГП у публічних заходах (5 повідомлень) та привітання з нагоди різноманітних свят.

[Сторінка партії](#) у Facebook значно динамічніша від сайту. Тут крім усіх повідомлень із партійного сайту також поширюється інформація з інших інформаційних ресурсів на ту ж саму тематику, а також багато інформації з внутрішнього життя партії, її діяльності. На відміну від сайту, через сторінку партійці не лише дають коментарі з різних питань, але намагається спілкуватися із своїми прихильниками, колегами депутатами та випадковими дописувачами на важливі, переважно локальні проблеми. Крім цього, сегмент інформації на сторінці значно ширший, аніж на сайті, оскільки містить весь спектр інформаційної роботи від діяльності депутатів УГП, позицію щодо місцевих та національних проблем, аж до рекрутингу, роботи з активістами, участі у публічних заходах та привітання з нагоди свят.

Громадський рух “Народний контроль”

“Народний контроль”, так само як і Українська Галицька Партія, має [власний сайт](#), який водночас служить потребам як всеукраїнської партії, так і осередкам. На сайті є розділ “Осередки”, у яких відображаються новини, що стосуються регіонів. Найбільшим серед них є львівський осередок. Крім цього партія має власну сторінку у мережі Facebook, де також є сторінка львівського осередку партії та власний канал на YouTube. Народний контроль також розповсюджує на вулиці однойменну партійну газету, яка також доступна в електронному варіанті на сайті.

Новини львівського осередку партії об’єднують разом інформаційні повідомлення як обласної, так і міської організації. Проте значно переважає інформація з життя міста, аніж області. Партійний сайт оприлюднює достатньо багато інформаційних повідомлень (загалом 93), що переважно подаються як коментарі депутатів фракції Львівської міської та обласної рад на різні проблеми та питання життя міста та області. Він містить різнопланову інформацію. Більша половина усіх повідомлень (58 згадок) стосується оприлюднення позицій, оцінок та пропозицій партійців “Народного контролю” щодо актуальних проблем місцевого розвитку. Серед них беззаперечним лідером є проблема зі сміттям у Львові (12 повідомлень), далі – проблеми громадського транспорту (8), руйнування пам’яток Шевченківського гаю (7), проблеми комунальної власності міста і питання екології (по 5 згадок), ремонт доріг (4), реалізація громадського бюджету (3), вирішення проблем у Дрогобичі та Самборі (3) тощо.

На сайті також відносно активно висвітлюється діяльність “своїх” депутатів в місцевих радах різних рівнів (13 повідомлень) та оприлюднюється інформація про активність партійців в урочистостях та публічних заходах (11

згадок), зокрема, підтримка АТО. Значно менше інформації про роботу з виборцями (5 повідомлень) та позицій щодо національних проблем (4 повідомлення). Є також два привітання з нагоди різноманітних свят.

На [власній сторінці у Facebook](#) львівський осередок використовується як двигун для поширення та “розгону” публікацій з офіційного партійного сайту. Переважно контент сторінки і сайту дублюється, при цьому сайт є першоджерелом, тоді як сторінка не часто створює власний контент. Для поширення виступів партійців на телебаченні, оприлюднення коментарів та позицій депутатів Народного контролю львівський осередок має власний канал на YouTube.

УКРОП

[Партія УКРОП](#), аналогічно як і в “Народного Контролю”, має [загальний партійний сайт](#), у якому є окремих розділ “В регіонах”. У ньому містяться новини Львівської області, які об’єднують діяльність місцевого партійного осередку у Львові та області. Львівське регіональне представництво партії не окремого сайту, проте має власну сторінку у мережі Facebook. Окрім цього, УКРОП періодично розповсюджує власну партійну газету, яка висвітлює переважно загальнонаціональні проблеми і позицію партії.

У розділі львівських новин партійного сайту достатньо багато інформаційних повідомлень. При цьому тематика приблизно порівно розподілена між висвітленням як проблем міста Львова, так і області. Спосіб подачі інформації переважно повторюється, а саме у формі коментаря, цитати чи заяви членів партії різного рівня.

Загалом було проаналізовано 87 повідомлень партійного сайту. Найбільше серед них присвячені висвітленню позиції депутатів та членів УКРОПу щодо актуальних проблем місцевої політики. В цілому таких 32 повідомлення, серед яких найбільше стосуються проблеми львівського сміття (14 згадок), громадського транспорту (3), бюджетних коштів, ремонту доріг, локальних і специфічних проблем Львова та інших міст Львівської області – Дрогобича, Жовкви, Самбора, Сокаля, Борислава, Великого Любіня. Стрия, Нового Роздолу, Трускавця тощо. Також активно висвітлюється робота фракцій у місцевих радах та об’єднаних територіальних громадах, ініціативи місцевих депутатів, членів партії та активістів (загалом 20 повідомлень). Активно висвітлюється робота партійців у публічних заходах та урочистостях (19 згадок), серед яких багато повідомлень про допомогу воїнам АТО. Рідше місцевий осередок коментує загальнонаціональні проблеми, за винятком блокади ОРДЛО та встановлення газових лічильників на Львівщині. Перебуваючи в опозиції, виступи депутатів фракції УКРОП часто мають критичний характер по відношенню до керівництва міста, області та центральної влади у Києві.

[Сторінка львівського осередку](#) УКРОПу у Facebook містить різнопланову інформацію, яка дублює повідомлення львівських новин з сайту, а також активно поширює виступи депутатів депутатської групи УКРОП у Верховній Раді щодо загальнонаціональних політичних питань.

“Громадянська позиція”

Львівський осередок “Громадянської позиції” відносно недавно відновив роботу [власного сайту](#). Також львівське представництво має власну активну [сторінку у мережі Facebook](#), через яку висвітлює свою поточну діяльність – спільно як обласної, так і міської партійної організації. Крім цього осередок також має вже рік неактивний [канал на YouTube](#), а також періодично поширює на вулицях міста однойменну партійну газету.

В результаті моніторингу партійного сайту ми проаналізували 45 інформаційних повідомлень, що стосуються діяльності осередку у Львові та області протягом останніх пів року. Сайт переважно подає інформацію у формі цитат або коментарів своїх депутатів у місцевих радах. Найбільше таких стосується проблем місцевого розвитку (14 згадок), серед яких найбільше повідомлень про проблему львівського сміття, громадський транспорт, ремонт доріг, проблема лісу в області, комунальне майно тощо. Також відносно багато згадок про роботу депутатського корпусу, фракції партії Громадянська позиція в місцевих радах та ОТГ (10 повідомлень) та участь партійців у різноманітних публічних заходах (10 повідомлень). Менше є інформації про пряму роботу з виборцями та оприлюднення позиції стосовно загальнонаціональних питань.

Натомість [фейсбук-сторінки](#) львівського осередку активно поширює позицію лідера “Громадянської позиції” Анатолія Гриценка, його численні виступи на телебаченні, а також поширює власні новини із сайту та інший контент з інших інформаційних ресурсів.

ВО “Свобода”

На основному сайті партії є [окремий підрозділ](#) з висвітлення діяльності обласної та міської організацій. Крім цього міський партійний осередок мають власні [сторінки у мережі Facebook](#). Звично для себе ВО “Свобода” поширює на вулиці власну партійну газету.

Партія активно використовує інформаційні ресурси для інтенсивної взаємодії роботи за виборцями. Помітно, що для ВО “Свободи” інформаційна політика є важливою складовою боротьби за політичний вплив. Перебуваючи в опозиції, партія коментує та реагує практично на усі процеси, що відбуваються у місті, області та країні.

Аналіз контенту показав, що серед інформаційних повідомлень переважає критика політики влади різних рівнів – міської, районної, обласної і центральної. Спосіб подачі інформації подібний на той, який використовуються більшість позапарламентських партій – цитата, коментар, ініціатива або пропозиція від імені депутатів, партійців або активістів ВО “Свобода”. Основну частку інформаційних повідомлень пов’язана з діяльністю фракції партії в обласній раді і значно менше – діяльності у Львівській міській раді.

Загалом було проаналізовано 128 інформаційних повідомлень. Найбільше серед них 37 повідомлень про роботу депутатського корпусу партії у радах різного рівня – заяви, виступи, запити, звернення, вимоги звітів, позачергових сесій, вибори до ОТГ, а також витрачання бюджетних коштів, реалізація різних програм, комунальне майно, тарифи та ін. Також на сайті активно оприлюднюється позиція щодо актуальних проблем місцевого розвитку (30 повідомлень), що охоплює дуже широке коло проблем – від проблеми львівського сміття, критики медичної реформи і госпітальних округів, політики історичної пам’яті до вирубки лісів, земельного питання сільськогосподарського призначення, декомунізація, інфраструктурні та культурні питання тощо. Багато повідомлень (28 згадок) про участь “свободівців” у різноманітних урочистостях та публічних заходах – мітинги, віче, різноманітні культурні конкурси та спортивні змагання, поїздки, відзначення урочистих дат, підтримка АТО тощо. Дещо менше ВО “Свобода” на загальнонаціональні проблеми (19 повідомлень), хоча значно більше, ніж інші політичні партії, що стосується питання блокади ОРДЛО, запровадження нового Трудового кодексу, політики історичної пам’яті, абонплати за газ, виплат вкладникам Ощадбанку та ін. Приділяється також увага прямій роботі з виборцями та з власними партійних і громадським активом.

На [Facebook-сторінці](#) міської партійної організації поширюється значно менше інформації, аніж на сайті і вона переважно стосується діяльності фракції у Львівській міській раді та проблемам міста Львова. Тут найчастіше з'являються фрагменти виступів депутатів під час засідань ЛМР, коментарі у місцевих ЗМІ тощо з критикою міського голови.

Народний Рух України

Львівська крайова організація має [власний сайт](#), а також веде персональну сторінку у мережі Facebook, на яких висвітлюється діяльність партії на рівні області та міста Львова. Крім цього Народний Рух України видає власну партійну газету, яку поширює під час публічних заходів.

У порівнянні з іншими позапарламентськими партіями області Народний Рух України не так активно використовує у своїй роботі інформаційну складову. Було проаналізовано 44 повідомлення з партійного сайту. Можна зробити висновок, що він розрахований переважно для внутрішнього користування і менше намагається донести позицію до зовнішньої аудиторії. Найбільшу кількість інформаційних повідомлень стосується роботи з партійним активом та взаємодії з виборцями (16 згадок). Серед них багато привітань однопартійців з днем народження, повідомлення про партійні збори, прийом громадян, робочі візити по області. Наступною за частотою згадування є участь партійців в урочистостях та публічних заходах (12 повідомлень), а саме участь у заходах вшанування відомих людей, віче, відзначення історичних дат, насадження дерев, допомога АТО. Дещо менше (9 згадок) є інформації про роботу депутатського корпусу в обласній раді, де описується позиція депутатів щодо прийняття окремих рішень, заяв, запитів тощо. Також є 4 привітання з нагоди різноманітних свят. Натомість на сайті є лише кілька згадок щодо позиції партії або її депутатів з місцевих чи національних питань розвитку.

Контент [facebook-сторінки](#) львівського осередку Народного Руху України відрізняється від наповнення сайту. На ній частково дублюються новини сайту, проте тут також більше повідомлень про діяльність своїх народних депутатів у парламенті, особливо нещодавнього обраного голови НРУ Віктора Кривенка, поширення близьких за ідеями дописувачів соціальної мережі, а також репости новинних повідомлень ЗМІ.

Громадські приймальні парламентських партій

Порівняно з останнім аналізом діяльності громадських приймалень місцевих осередків парламентських партій у Львівській області у 2016 році [мапа приймалень](#) не зазнала суттєвих змін. Мережа та активність шести партій – БПП “Солідарність”, “Народний Фронт”, Об’єднання “Самопоміч”, ВО “Батьківщина”, Радикальна партія Олега Ляшка та “Опозиційний блок” – залишається приблизно такою, як рік тому. Позиції політичних партій також не змінилися¹.

Найбільшу та найактивнішу мережу громадських приймалень на Львівщині продовжує утримувати ВО “Батьківщина”. Переважна більшість приймалень, які існують при районних організаціях партії мають свої приміщення для роботи і переважно працюють у щоденному режимі. З ними можна з’єднатися по телефону і домовитись про час прийому.

Наступною за активністю діяльності мережі приймалень виступає Об’єднання “Самопоміч”. Партія має представництва практично в усіх районах області, проте в окремих з них є труднощі з комунікацією. Серед них частина не має своїх приміщень для здійснення прийому громадян. Проте, з ними можна сконтактуватися у телефонному режимі, домовившись про час і місце зустрічі. Віднедавна юридична допомога вже не є обов’язковою послугою в рамках діяльності приймальні.

Остання парламентська партія в області, яка має повноцінну мережу – це БПП “Солідарність”. У цьому компоненті партія поступається попереднім двом, проте має повноцінні громадські приймальні у більшості районів. Часто це кімната при районних адміністраціях або в орендованих комунальних приміщеннях, а також у приватному секторі, власниками яких є партійці. Приймальні часто працюють по графіку і здійснюють прийом за умов попереднього запису.

Радикальна партія має приймальні у меншій половині районах області. Проблемою їхньої діяльності є те, що багатьох з них не мають свого постійно діючого приміщення для роботи. Проте у телефонному режимі можна сконтактувати з головами місцевих осередків і попередньо домовитись про консультацію.

“Народний Фронт” і “Опозиційний блок” не мають громадських приймалень на Львівщині. Партії фактично не працюють з виборцями у міжвиборчий період. Партійна мережа перебуває в анабозі, в очікуванні наступних виборів. Є координатор на рівні обласного центру, проте на місцях партія не представлена. Це також напряму пов’язано з тим, що у обидві партії не мають представництва у районних радах.

¹ Текст 2016-го року по приймальнях: <https://rada.oporaua.org/novyny/novini/10856-yak-pratsiuiut-hromadski-pryimalni-parlamentskykh-partii-na-lvivshchyni>